

Утвърждавам:

Ангел Терзииванов

Директор

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Програмата е създадена на основание чл. 263 ал.1, т.9 от Закона за предучилищното и училищно образование и е приета от Педагогическия съвет с протокол № 13/14.09.2023 год.

I. ИЗГРАЖДАНЕТО НА УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА РАВЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАНИЕ Е ПОДЧИНЕНО НА ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТИ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО В ПОСОКА:

Изграждане на образователна среда за:

разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;

по-високо качество и по-добър достъп до образование;

ранна превенция на обучителни затруднения;

включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);

включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;

разширяване на обхвата на институциите в училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

В контекста на националните политики, ЗПУО възлага на Педагогическия съвет в училище да изготви и приеме училищна програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи / чл.263, ал.1, т. 9/.

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА:

Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)

2000 Европейската социална харта /ревизирана/;

1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;

1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;

Закон за предучилищното и училищно образование;

Стандарт за приобщаващото образование.

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

III. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

В училището се предприемат политики в областта на:

интеркултурното образование,

умението за общуване с представители на различни култури,

съзнателно изграждане на толерантност,

особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Насърчават се също представители на малцинствените групи да се образуват и квалифицират за учители, за да имат пряко участие в образованието на децата.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за учениците, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При учениците се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди - и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване е в ранното образование, достъпно за всички, независимо от социално-икономическия им статус, интелектуалните умения и възможности.

Обхващането на всеки ученик с увреждане в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

IV. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Равен достъп и приобщаване на всеки ученик

Равнопоставеност и недопускане на дискриминация

Съхраняване на етнокултурното многообразие

С цел продължаването на създаване на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности са необходими:

достъпна архитектурна среда

екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на учениците

диагностична и консултативна дейност

учебно-технически средства и апаратура

индивидуални образователни програми

учебни програми по профилиращи учебни предмети и други.

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на учениците със специални образователни потребности чрез:

Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.

Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности – учители, ученици и родители.

Създадени условия, гарантиращи интеграцията на учениците със специални образователни потребности в общообразователните училища чрез изграждане на подкрепяща среда.

V. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Пълноценна социализация на ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците

VI. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.

3. Работа с родителската общност за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и учениците с увреждания.

4. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора с висше образование от етническите малцинства като учители.

5. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с ученици в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.
6. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отдих и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.
7. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на ученици в риск.
8. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
9. Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.
10. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви.

VII. РЕД И УСЛОВИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
<i>1. Осигуряване на обща подкрепа в начален и прогимназиален етап</i>	<i>Учителите разпознават деца с различни възможности-напредващи или изоставащи и изготвят план за дейности, според потребностите им</i>	<i>В рамките на бюджета на училището</i>	<i>До три месеца от началото на учебната година</i>	<i>Деца с изготвени планове за дейности</i>	<i>Деца с допълнително обучение по предмети; Деца посещаващи допълнителни консултации по предмети извън часовете Логопедична</i>	<i>Класни ръководители</i>

					<p>работа;</p> <p>Диференциран подход на обучение</p>	
--	--	--	--	--	---	--

2. Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие за ученици със специални образователни потребности

Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
Осигуряване на равен достъп за деца със СОП	Оценка на потребностите Изготвяне на план за подкрепа Определяне на екип на детето / ученика/	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2023/2024 год.	Осигурен ресурс за допълнителна подкрепа	Изготвени толкова планове за ДПЛР, колкото са децата със СОП	ЗДУД, координатор
	Осигуряване на специалисти, които да се включат в ЕПЛР	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2023/2024 год.	Осигурена обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие	Брой създадени екипи, равен на броя на децата и учениците със СОП	ЗДУД
	Осигуряване на специалист в училището, който да ръководи „екипите за подкрепа	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2023/2024 год.	Координирана дейност на екипите за подкрепа на личностно развитие и ефективност на прилаганите методи и	Осигурен координатор	ЗДУД

				<i>подходи за обучение</i>		
Работа с нагласи и отношения	<i>Организиране на дни на отворените врати Участие в екипни обсъждания и срещи Провеждане на тренинги за изграждане на умения за толерантно общуване</i>	<i>В рамките на бюджета на училището</i>	<i>Учебната 2023/2024 год.</i>	<i>Позитивен психоклимат и приемане на различните</i>	<i>Осигурен психоклимат</i>	<i>Класни ръководители</i>

3. Осигуряване на равен достъп до образование на ученици в риск

Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
Създаване на менторска програма „Връстници обучават връстници“	<i>Осигуряване на стабилна връзка между дете с изявени дарби и дете, което не владее българския</i>	<i>В рамките на бюджета на училището</i>	<i>Учебната 2023/2024 година</i>	<i>Повишено ниво на познания по учебните предмети у детето, чиито майчин език не е българския;</i>	<i>Повишен успех в училище; Създаден положителен микроклимат в класа, с цел приемственост</i>	<i>Класни ръководители</i>

				Повишени умения за толерантно общуване		
	Осигуряване на занимания по интереси и часове за овладяване на българския език от учениците	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2023/2024 година	Повишено ниво на разбиране на български език	Повишено ниво на владеене на български език	

4. Детско участие

Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
Създаване на клубове по интереси в различните етапи на обучение	Групиране на децата по интереси; Създаване на връзки- „дете помага на дете“	В рамките на бюджета на училището.	Учебната 2023/2024 година	Умения за работа в екип; Усъвършенстване на силните страни по интереси на децата;	Създаване и функциониране на клубовете; Посещаемост на клубовете;	Учители ГЦОУД

5. Здравна грижа

Оперативни	Дейности	Бюджет	Срок за	Очаквани	Индикатори	Водещ
------------	----------	--------	---------	----------	------------	-------

цели			изпълнение	резултати		отговорник
Грижа за здравето-физическо, психическо и социално благополучие;	Беседи на здравна тематика, съобразена с възрастовите специфики на децата/учениците; Провеждане на групови програми, съобразена с възрастовите специфики на децата/учениците;	В рамките на бюджета на училището.	Учебната 2023/2024 година	Безопасен и здравословен начин на живот	Информираност; Повишаване личната хигиена; Спазване култура на хранене; Повишаване сексуалната информираност на учениците	Директор/ зам. директор

6. Спорт

Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
Активно включване на учениците в спортни училищни и извънучилищни мероприятия, състезания и турнири	Организиране на спортен празник в училище; Насочване на децата към спортни клубове;	В рамките на бюджета на училището.	Учебната 2023/2024 година	Подобряване физическата активност на децата; Повишаване мотивацията и самооценката за	Участие в различни спортни прояви;	Учител по ФВС

	<p>Даване шанс за положителна изява в различни спортни дисциплини;</p> <p>Поощрение с награди</p>			<p>справяне на децата</p>		
--	---	--	--	---------------------------	--	--

7. Позитивен психологически климат

Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
<p>Превенция на насилието и проблемното поведение; Психологическа подкрепа</p>	<p>Прилагането на цялостен подход, последователни усилия за предотвратяване на тормоза. Системни усилия за възпитаване у децата на социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията;</p>	<p>В рамките на бюджета на училището.</p>	<p>Учебната 2023/2024 година</p>	<p>Подобрена физическата среда в училище;</p> <p>Разбиране на последиците от насилието и справяне с неприемливото поведение</p>	<p>Подобри нагласи към ученето, които намаляват съревнователния елемент между учениците за сметка на екипната работа</p>	<p>Кл. Ръководители</p>